

ALMA och ALHVA- samverkan mellan Malmö stad och Hälso och sjukvården kring föräldrar med psykisk ohälsa och deras späda och små barn

Värna våra yngsta-

Späda barns rätt till hälsa och utveckling

Stockholm 2017 10 16

Birthe Hagström f.d. utvecklingsledare ALMA, fil dr i pedagogik

birthe.hagstrom@telia.com

Bakgrund – verksamheter som möter föräldrar med psykisk ohälsa och deras späda och små barn behövde bli bättre på att hjälpas åt för att erbjuda tidig hjälp

Förberedande arbete

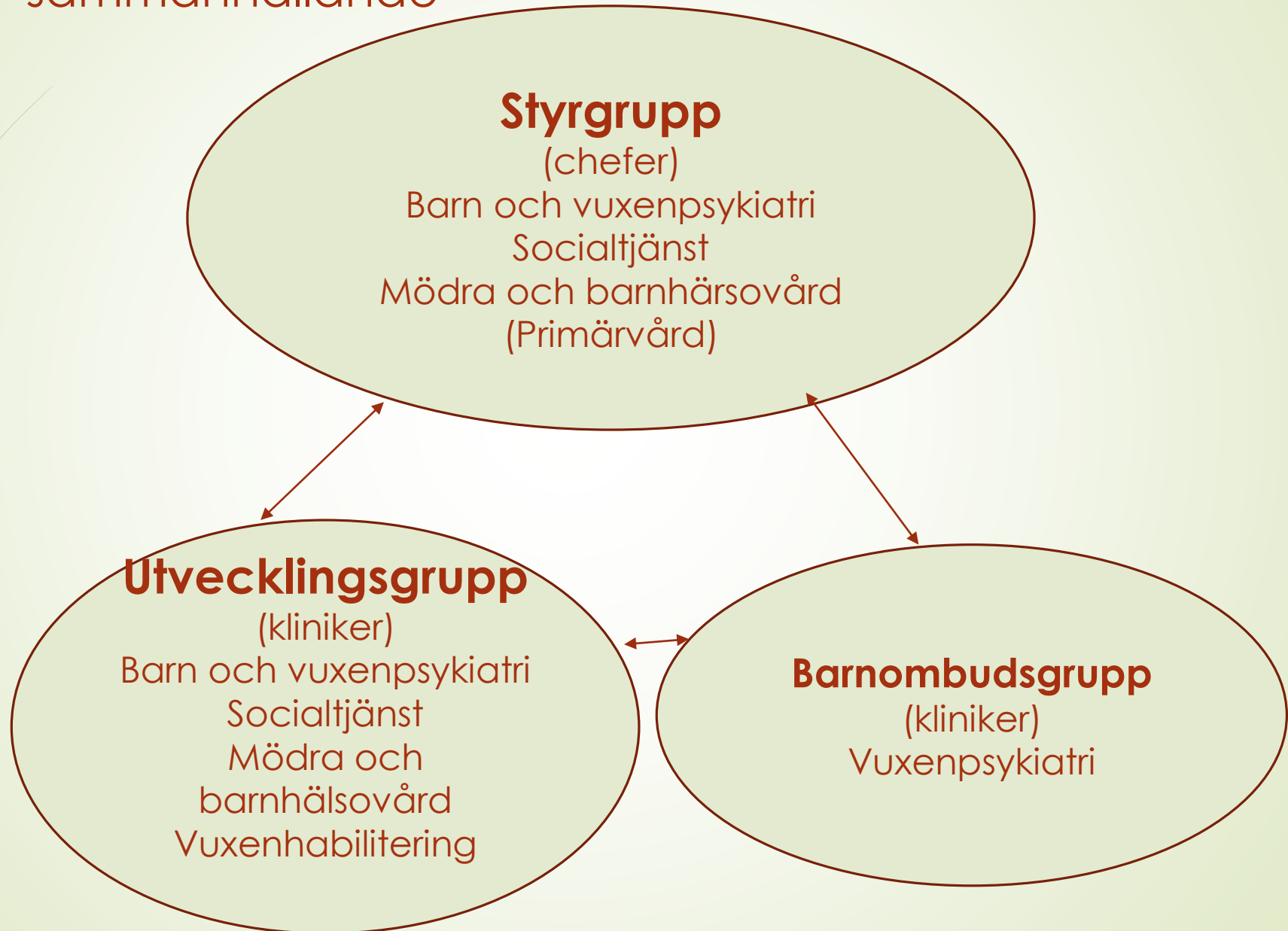
- Kartläggning – vilken samverkan fanns
- Förberedande projektgrupp
- Samtal med ansvariga politiker inom kommun och region
- Ansöka om projektmedel

Malmö

- Ca 320 000 invånare som har sitt ursprung i 178 länder
- 48 % av malmöborna är yngre än 35 år
- Var tredje malmöbo är född utomlands
- 7 % av malmöborna är barn mellan 0-4 år
- 2016 föddes 5 100 barn i Malmö

(Malmö Stad 2017 09 20)

ALMAs organisation – utvecklingsledaren är sammanhållande

Så började vi 1999 i tre stadsdelar

- Kartläggning av barn 0-7 år som har en psykiskt sjuk förälder
*(Pedagogiska-Psykologiska Problem Nr 667 (2001), Institutionen för pedagogik.
Malmö högskola)*
- Lagstiftningen
- Brett informationsarbete till politiker, ledningsgrupper och till personal som arbetar verksamhetsnära
- Erbjudande om fortbildning

Konsultation – en tidig prioritering och ett viktigt "nav"

Barnhälsovård

Mödrahälsovård

Socialtjänst
Barn och familj
Barnkriscentrum

Barnpsykiatri
Spädbarnsverks.
Första linjen
Specialistpsykiatri

Vuxenhabilitering

Vuxenpsykiatri (regional/privat)
Allmänpsykiatrisk klinik
Psykos klinik
Beroende klinik

Lärdomar från mångårig konsultation

- Tider går ut till alla verksamheter som möter föräldrar och små barn två gånger om året.
- En person i varje team tar emot bokningar, tar vissa uppgifter samt informerar om hur konsultationen går till.
- Personalen som sitter i teamet ska vara kunnig och erfaren inom sitt kunskapsområde, har mandat att göra en första bedömning samt vara länken till sin mottagning.
- En i varje team leder konsultationen. Kunskap från konsultationerna samlas in och sammanställs en gång om året.

Lågtröskelverksamheter - späd och småbarnsfamiljer kan behöva hjälp på olika nivåer

- Familjestöd- praktisk hjälp med barn och enklare hemsysslor
- Föräldratelefon- någon att rådgöra med
- Föräldragrupp- dela erfarenheter kring barn och föräldraskap med andra
- Sommarverksamhet- en trygg plats att gå till tillsammans med sitt barn under fyra sommarveckor

Utvecklingsfrågor synliggörs bl.a. vid konsultationer
- inom ALMA ges möjlighet till diskussion och handling

Två exempel:

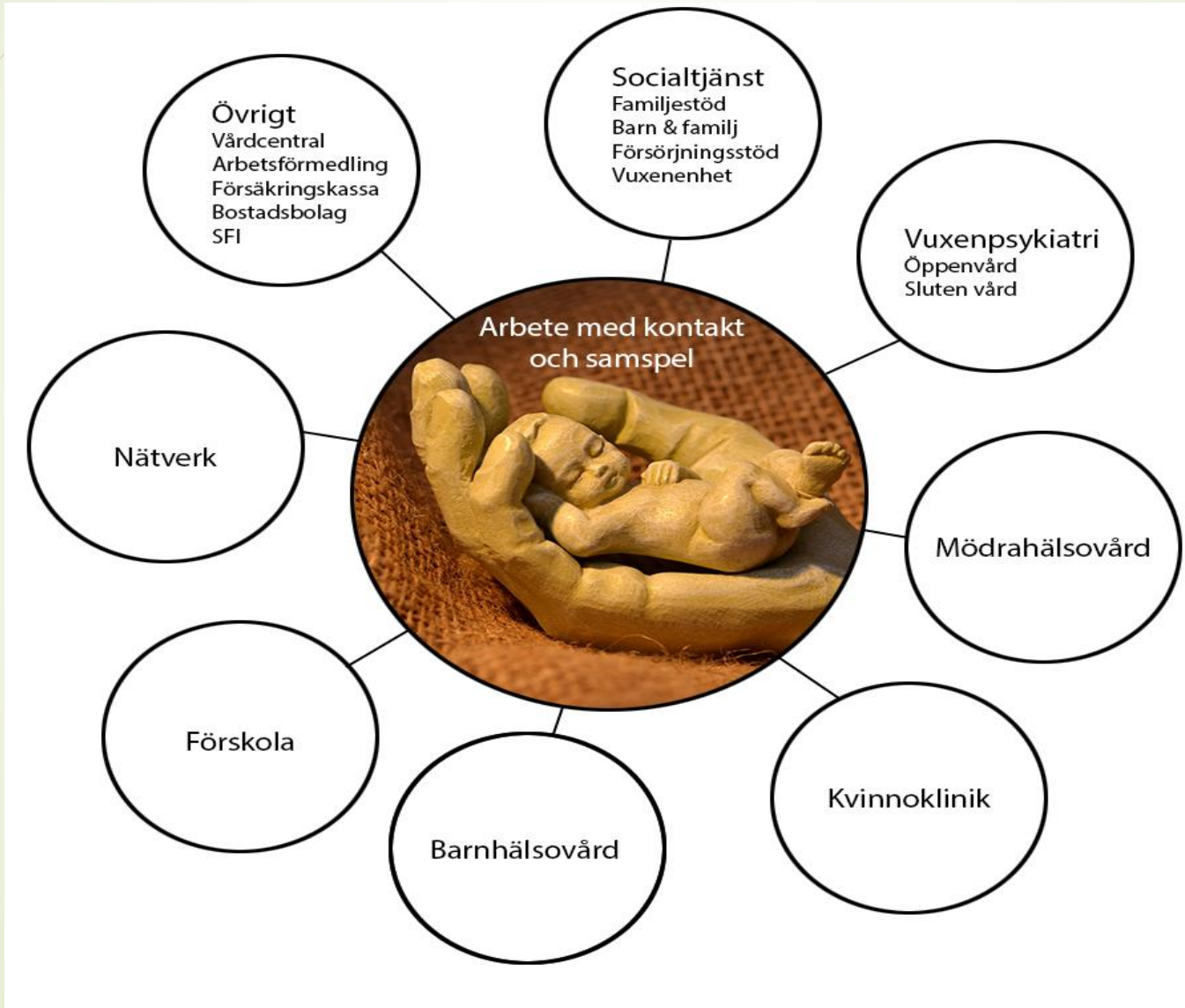
Förskola för barn i särskilt behov av trygga relationer i förskolan

➤ *Förskoleprojektet* – anknytningsperson på förskola

En anpassad hembaserad behandling riktat till spädbarnsfamiljer med behov av samverkan över lång tid.

➤ *ALHVA*

ALHVA- hembaserat verksamhetsövergripande arbete

Innehåll i ALHVAs behandling

- Om möjligt etablera kontakt i slutet av graviditeten.
- Arbete i hemmet minst två gånger i veckan med fokus på kontakt och samspel mellan barn och förälder.
- Familjegrupp en gång varje vecka.
- Samverka med andra verksamheter kring behandling, stödjande nätverk och familjens socioekonomiska situation.
- Förbereda för förskola där barnets behov av trygga relationer tillgodoses.

Behandlingen pågår till barnet är inskolat på förskola och det fungerar för familjen

Resultatet visade bl.a.

(för fullständig redovisning se Björkhagen Turesson & Hagström, 2015)

- Barnen utvecklades positivt. Vardagen blev mera förutsägbar och måltider, nattning och sömn fungerar bättre.
- Föräldrarnas förmåga att förstå och svara på sitt barns signaler ökade och de var mera tillgängliga när barnet behöver tröst och skydd.
- Samverkan mellan ALHVA, vårdgivare, myndigheter samt familjens nätverk var möjlig och visade sig viktig.
- Förskolan fick en viktig roll för barnens utveckling. Barnen lämnas regelbundet och samtliga fick en anknytningspedagog (som också arbetar med andra barn).

Familjerna har stora svårigheter och trots positiva resultat är det troligen viktigt att planera ett kompenserande stöd till barnen

ALMAs samverkan- är den bra?

Framgångsfaktorer och Hinder

- Politisk vilja
 - Stödjande ledning
 - Struktur och rutiner
 - Utvecklingsledare
 - Återkommande information och fortbildning
 - Öppenhet mot brukarorganisationer
 - Börja i liten skala, utvärdera och växa långsamt
- Omorganisationer
 - Personalomsättning (på alla nivåer)
 - Privatisering av vården
 - Bristande kunskap om små barn
 - Tid

Tack för er
uppmärksamhet

